

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Náměšť nad Oslavou

1 Obsah

2	Úvod	3
2.1	Vymezení území MAP	3
2.2	Popis struktury MAP	3
2.3	Popis základních principů projektu MAP	3
2.4	Partnerství	5
2.5	Organizační struktura	6
2.6	Dohoda o prioritách	8
3	Manažerský souhrn	8
4	Analytická část	9
4.1	Obecná část analýzy	9
4.1.1	Základní informace o řešeném území	9
4.1.2	Základní legislativa	10
4.1.3	Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících	10
4.1.4	Vyhodnocení dotazníkového šetření	13
4.1.5	Charakteristika školství v řešeném území	15
4.1.6	Zajištění dopravní dostupnosti škol v území	30
4.1.7	Sociální situace	31
4.1.8	Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)	32
4.2	Specifická část analýzy	33
4.2.1	Témata MAP v řešeném území	33
4.2.2	Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	33
4.2.3	Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	35
4.3	Východiska pro strategickou část	37
4.3.1	Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	37
4.3.2	Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	37
4.3.3	SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	38

2 Úvod

Hlavním důvodem vzniku dokumentu Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Náměšť nad Oslavou je zejména potřeba koncepčního a strategického rozvoje a také potřeba dalšího rozvoje spolupráce v oblasti předškolního a základního školství v území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náměšť nad Oslavou. Vznik vlastního dokumentu je jedním z výsledků účasti v tzv. Individuálním projektu ostatním (IPO) výzvy č. 02_15_005 s názvem Místní akční plány rozvoje vzdělávání prioritní osy 3 Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014 – 2020. Dokument vznikl ve spolupráci realizačního týmu projektu (odborný řešitel, projektový manažer, koordinátor, metodik), který se scházel vždy, když bylo zapotřebí (minimálně 1x měsíčně). Realizační tým spolupracoval s řídicím výborem a pracovními skupinami a na základě podkladů vzešlých ze setkání těchto orgánů projektu vznikl tento dokument. Dalším zdrojem informací pro vznik dokumentu byla dvě dotazníková šetření (viz níže). Důležitým prvkem byla i metodická podpora individuálního systémového projektu s názvem Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (zkráceně SRP). Nevhodné ovšem bylo načasování zpracování tohoto dokumentu pro některé SO ORP, protože vlivem souvislosti s operačním programem IROP došlo k časovému nesouladu tvorby etap dokumentu, tudíž nejdříve vznikl strategický rámec a až poté analytická část. Projekt je v území realizován od 1. 6. 2016 do 31. 12. 2017.

2.1 Vymezení území MAP

Řešeným územím je SO ORP Náměšť nad Oslavou, které čítá celkem 27 obcí v okolí Náměště nad Oslavou včetně města Náměšť nad Oslavou. Na území SO ORP k 1. 1. 2016 žije 13 327 obyvatel. Území SO ORP Náměšť nad Oslavou leží v jihovýchodní části kraje Vysočina a východní části okresu Třebíč. Je nejmenším správním obvodem z hlediska rozlohy v rámci kraje, třetím nejméně lidnatým správním obvodem a třetím v pořadí s nejnižším počtem obcí. S výjimkou města Náměšť nad Oslavou mají sídla v území venkovský charakter, který je dán jejich polohou v intenzivně obdělávané zemědělské krajině. Charakteristickým znakem je disperse málo lidnatých obcí ve venkovském prostoru.

2.2 Popis struktury MAP

Dokument Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Náměšť nad Oslavou je tematicky strukturován podle metodiky s názvem *Postupy zpracování místních akčních plánů* na Analytickou část, Strategický rámec MAP a část Opatření. Tyto hlavní části jsou dále podrobněji členěny dle potřeb zpracovatele.

2.3 Popis základních principů projektu MAP

Tvorba a realizace MAP musí respektovat základní principy komunitně řízeného plánování. Principy odrážejí osvědčené postupy vycházející z příkladů dobré praxe (např. činnost místních akčních skupin, komunitní plánování sociálních služeb, apod.). Komunitní plánování je postup, který umožňuje, aby se lidé mohli svobodně účastnit rozhodování o důležitých

otázkách života společnosti, aby přijímaná usnesení zodpovědných orgánů odrážela vůli a potřeby obyvatel regionu, aby plánované kroky a řešení co nejlépe využívaly dostupné zdroje, případně nacházely nové zdroje a přinášely co největší užitek a spokojenost.

Principy MAP:

Princip spolupráce

V rámci MAP spolu plánují a spolupracují minimálně tři strany: zřizovatelé, poskytovatelé a uživatelé.

- Zřizovateli jsou míněny především obce a kraje, příp. soukromoprávní zřizovatelé škol zapsaných v rejstříku škol, a zřizovatelé dalších vzdělávacích zařízení.
- Poskytovateli jsou jednotlivé MŠ a ZŠ a dále pak organizace mimoškolního vzdělávání.
- Za uživatele jsou považováni děti a žáci MŠ a ZŠ, rodiče a zaměstnavatelé.

Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů

V praxi rozlišíme při zapojování dotčené veřejnosti a při výměně informací s ní čtyři stupně spolupráce s veřejností: zajištění přístupu veřejnosti k informacím, aktivní informování občanů, konzultace s občany (oboustranná komunikace za účelem sběru připomínek, zjištění postoje veřejnosti k dokumentu), spoluúčast veřejnosti na plánování. Je důležité upozornit, že jednotlivé části se vzájemně doplňují a vytvářejí provázaný systém. Při zapojování spolupracujících subjektů a další veřejnosti do místního akčního plánování mají své místo všechny tyto části.

Princip dohody

Výsledný MAP je svého druhu dohoda, ve které se (přínejmenším) tři strany (viz princip spolupráce) navzájem shodnou na prioritách v oblasti vzdělávání pro příslušné území MAP.

Svobodný a informovaný souhlas musí být výsledkem svobodné rozpravy a demokratické spolupráce. Dohoda musí být nejen o záměrech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

Princip otevřenosti

Vzdělávání je celoživotní proces, který se neodehrává jen v prostředí školy, ale jeho stále významnější část představuje vzdělávání mimo školu, tj. neformální a informální vzdělávání. Jedním ze základních předpokladů k efektivnímu propojování procesů ve vzdělávání je jejich otevřenost. Tvorba a realizace MAP musí respektovat zásady rovných příležitostí a možnosti aktivní participace všech dotčených zájmových skupin. Otevřenost MAP by měla přispívat k budování důvěry a rozvoji spolupráce mezi partnery, uznání výstupů dílčích aktivit a podpoře přenositelnosti příkladů dobré praxe mezi MAP navzájem.

Princip SMART

Cílem MAP je především stanovovat priority v oblasti vzdělávání a následně se soustředit na jejich realizaci. Realizace musí být proveditelná, a proto by měla být sestavena jako SMART:

S – specifická, tj. s popisem konkrétních opatření a kroků,

M – měřitelná, tj. s uvedenými indikátory, které jsou měřitelné a vypovídající,

A – akceptovaná, tj. projednána v partnerství MAP, odsouhlasená a s jasně vymezenými kompetencemi i povinnostmi,

R – realistická, tj. musí odrážet skutečné potřeby, plán musí být proveditelný a zdroje dostupné,

T – termínovaná, tj. návrhy opatření mají svůj jasný termín.

Princip udržitelnosti

Tvorba MAP nesmí být účelovou aktivitou, ale měla by sloužit k nastavení a rozvoji dlouhodobých procesů spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je nutné sledovat průběh realizace, vyhodnocovat dosahování cílů a přijímat nová opatření a plány, které povedou k nápravě či dalšímu zlepšení a rozvoji.

Princip partnerství

Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který spočívá ve spolupráci těchto subjektů při přípravě a následné realizaci plánu. Obsahem spolupráce partnerů je společná tvorba, koordinace, organizace, řízení, monitorování a vyhodnocování plánu. Partnerství je založeno na sdílené odpovědnosti a na demokratických principech rozhodování při tvorbě a řízení plánu. Podíl partnerů na společném plánu nemusí být stejný. Účast musí být opodstatněná a nezastupitelná. Jejich přínos pro tvorbu či realizaci plánu musí spočívat v zajištění aktivit, bez jejichž realizace by nebylo dosaženo cílů a zároveň je nemůže zajistit sám vlastními zdroji a silami jediný subjekt.

2.4 Partnerství

Příjemcem projektu je Město Náměšť nad Oslavou. Partnerem projektu je MAS Oslavka o.p.s. Hlavními aktéry jsou školy a vzdělávací zařízení v SO ORP Náměšť nad Oslavou. Projektu se zúčastnilo 100% těchto zařízení, tedy mateřské školy, základní školy, základní umělecká škola (ZUŠ) a dům dětí a mládeže (DDM). Hlavními orgány projektu je řídicí výbor a pracovní skupina. Řídicí výbor je složen ze zástupců zřizovatelů škol (starostové obcí, v nichž se školy nacházejí), zástupců škol (ředitelé škol), zástupce MAS Oslavka, zástupce KAP, zástupce Kraje Vysočina a zástupců rodičů. Pracovní skupiny jsou složeny z ředitelů a učitelů MŠ, ZŠ a dalších vzdělávacích zařízení. Vzhledem k tomu, že jednání obou orgánů a výsledky z nich vzešlé jsou závaznými podklady pro zpracování dokumentu realizačním týmem, jsou tedy všichni zúčastnění aktéry aktivními. Hlavními komunikačními kanály mezi partnery jsou setkání

řídícího výboru a pracovních skupin a dále webové stránky příjemce a všech aktérů. Podpůrnou platformou partnerství jsou jednání realizačního týmu projektu.

Zde je zapotřebí zmínit, že v Kraji Vysočina již na začátku projektu vznikla dobrovolná a neformální komunikační platforma, kdy se vždy v jednom ze středisek SO ORP scházejí realizátoři MAP v Kraji Vysočina. Posledního realizovaného neformálního setkání, které se uskutečnilo v Náměšti nad Oslavou dne 16. 3. 2017, se zúčastnili kromě tvůrců MAP i zástupci KAP a NIDV v Kraji Vysočina. Na těchto setkáních jsou řešena témata jak obecná z pohledu projektu, tak i témata konkrétní a jsou řešena na opravdu neformální úrovni. Tím je dosaženo upřímnosti a kritiky účastníků, jaká by na formálních setkáních, nebo setkáních s větším počtem účastníků nebyla možná. Výsledkem těchto setkání je vždy shrnující zápis.

2.5 Organizační struktura

Za účelem realizace projektu byl vytvořen realizační tým, který má odpovědnost za realizaci projektu v souladu s žádostí o podporu. Realizační tým zabezpečuje činnost řídicího výboru a pracovní skupiny. Mezi hlavní úkoly realizačního týmu patří: zajišťovat potřebné podkladové materiály a ty pak předkládat řídicímu výboru MAP pro jeho návrhy a diskuzi s partnery v území, monitorovat průběh realizace MAP, zajišťovat organizaci společných vzdělávacích a informačních aktivit v rámci MAP, rozvíjet u zástupců zřizovatelů a v zapojených školách odbornou znalost k odborným tématům MAP, účastnit se aktivit souvisejících s přímou podporou škol a dalších vzdělávacích zařízení v oblasti řízení kvality vzdělávání, zajišťovat v oblastech MAP přenos výstupů, pravidelně vyhodnocovat realizované aktivity a dosahování cílů MAP. Realizační tým je tvořen ze zástupců příjemce a partnera MAS Oslavka - odborníků na strategické plánování, oblast vzdělávání, komunikaci a facilitaci procesů. Realizační tým provází celý proces zpracování MAP. Realizační tým se scházel na pravidelných schůzkách cca 1x měsíčně, v případě potřeby i častěji. Jednání svolávala manažerka projektu.

Tab. 1: Složení realizačního týmu

Jméno a příjmení	Organizace	Pozice
Jan Kotačka	Městský úřad Náměšť nad Oslavou	odborný řešitel
Jarmila Wimmerová	Městský úřad Náměšť nad Oslavou	projektový manažer
Šárka Zedníčková	Místní akční skupina Oslavka	koordinátor
Vítězslav Rous	Městský úřad Náměšť nad Oslavou	metodik

Řídící výbor je hlavním pracovním orgánem partnerství MAP. Je tvořen zástupci klíčových aktérů, ovlivňujících oblast vzdělávání v území. Při sestavování výboru bylo nezbytné zajistit reprezentativnost z pohledu vzdělávání v daném území. Realizačním týmem byli osloveni všichni povinní aktéři.

Tab. 2: Složení řídicího výboru

Jméno a příjmení	Organizace	Pozice
Miloš Molák	Kraj Vysočina	zástupce KAP
Marie Studená	ZŠ a MŠ Březník	zástupce školy
Jana Žalkovičová	ZŠ a MŠ Hartvíkovice	zástupce školy
Iva Olšanová	ZŠ a MŠ Kralice n. O.	zástupce školy
Ctirad Obršlík	ZŠ a MŠ Studenec	zástupce školy
Věra Špačková	ZŠ Husova	zástupce školy
Hana Rousková	ZŠ Komenského	zástupce školy
Roman Jánský	ZŠ Rapotice	zástupce školy
Ivana Vytisková	MŠ Třebíčská	zástupce školy
Alena Bártková	MŠ Mohelno	zástupce školy
Ivana Suchá	MŠ Sudice	zástupce školy
Zdeněk Nováček	Obec Hartvíkovice	zřizovatel školy
Jiří Kostelník	Městys Mohelno	zřizovatel školy
Jan Kotačka	Město Náměšť n. O.	odborný řešitel
Petr Krátký	DDM Náměšť n. O.	zástupce DDM
Martin Beneš	ZUŠ Náměšť n. O.	zástupce školy
Jana Hadravová	Kraj Vysočina	zástupce Kraje Vysočina
Jana Drozdová (ZŠ Husova)	-	zástupce rodičů
Kateřina Outulná (ZŠ Kom.)	-	zástupce rodičů
Šárka Zedníčková	MAS Oslavka	zástupce MAS

Řídicí výbor se sešel na svém ustavujícím jednání 7. června 2016 a schválil status a jednací řád. K březnu 2017 se setkání řídicího výboru uskutečnilo celkem 2x. Řídicí výbor rozhodl, že pro zajištění principů komunitního plánování budou vytvořeny pracovní skupiny. Pracovní skupiny byly složeny s ohledem na povinná a některá doporučená témata. Pracovní skupiny byly složeny dle cílových skupin a to z kontaktních osob určených řídicím výborem. Tyto kontaktní osoby, pak byly rozděleny do 2 pracovních skupin. V první pracovní skupině byli kontaktní osoby mateřských škol, v druhé pracovní skupině kontaktní osoby základní škol, ZUŠ a DDM (viz tab. 3). Pracovní skupiny se sešly celkem 2x a aktivně se podílely na stanovení cílů, priorit a aktivit a na tvorbě SWOT analýzy.

Tab. 3: Složení pracovních skupin

Jméno a příjmení	Organizace	Pracovní skupina
Marie Studená	ZŠ a MŠ Březník	2
Jana Žalkovičová	ZŠ a MŠ Hartvíkovice	2
Ivana Zejdová	ZŠ a MŠ Kralice n. O.	2
Ctirad Obršlík	ZŠ a MŠ Studenec	2
Věra Špačková	ZŠ Husova	2
Hana Rousková	ZŠ Komenského	2
Vladimír Horký	ZŠ Mohelno	2
Roman Jánský	ZŠ Rapotice	2
Radmila Houšková	ZŠ Vícenice	2
Jitka Braunová	MŠ Husova	1
Barbora Chládková	MŠ Třebíčská	1
Alena Bártková	MŠ Mohelno	1
Martina Petráková	MŠ Sedlec	1
Ivana Suchá	MŠ Sudice	1
Petr Krátký	DDM Náměšť n. O.	2
Martin Beneš	ZUŠ Náměšť n. O.	2

2.6 Dohoda o prioritách

Zpracování kapitoly vychází ze schváleného aktuálního Strategického rámce MAP. V případě potřeby bude tento aktualizován nejdříve po šesti měsících od schválení první verze a včleněn do kapitoly.

3 Manažerský souhrn

Následující analytická část dokumentu mapuje získané informace z území, tyto informace jsou rozděleny dle tématu. Vlastní analytická část je zakončena výstupy problémových oblastí a klíčových problémů v území a výčtem prioritních oblastí rozvoje. Přehled problémových oblastí a klíčových problémů v území a přehled prioritních oblastí rozvoje v řešeném území je uveden v podkapitolách 4.3.1 a 4.3.2.

4 Analytická část

4.1 Obecná část analýzy

4.1.1 Základní informace o řešeném území

V SO ORP Náměšť nad Oslavou se nacházejí pouze mateřské (MŠ) a základní školy (ZŠ). Střední odborné školy, odborná učiliště, gymnázia, vyšší odborné a vysoké školy se v regionu vůbec nevyskytují (kromě pracovišť praktické výuky Obchodní akademie a Hotelové školy Třebíč). Vzhledem k velikosti a charakteru regionu však není zapotřebí mít tyto instituce přímo ve svém území. Zpravidla ke každé základní škole je zřízena škola mateřská. Ve studovaném regionu je 9 základních a 9 mateřských škol, z toho se pouze na 4 základních školách vyučuje na 1. i 2. stupni. Periferní poloha regionu i dopravně periferní poloha jednotlivých obcí je problémem při každodenní vyjížděcí žáků a studentů do škol. Nejbližším městem se středními školami a jednou vysokou školou je Třebíč, která v dojížděcí do škol konkuruje dobře dopravně napojenému centru Jihomoravského kraje Brnu. Převážná většina středoškoláků vyjíždí do Třebíče, v případě vysokých škol je tomu však naopak, i když je Brno obcím vzdálenější než Třebíč; to je dáno kvalitní nabídkou vysokých škol. Brno, jako cíl dojížděčky do vysokých škol významně převyšuje dojížděčku do krajského města Jihlavy. Tyto pozitivní vazby na vysoké školy v Brně jsou kombinací historických a dopravních vztahů studovaného regionu s Brnem. V neposlední řadě při výběru vysoké školy hraje roli i kvalita a velký výběr vysokých škol, který je větší v Brně než v Jihlavě.

Školská zařízení se vyskytují pouze v obcích s 200 a více obyvateli a v obcích s 500 a více obyvateli se vyskytují vždy. Pro zřizovatele i veřejnost, nemá smysl existence školy v obci s méně než 200 obyvateli. Naopak obec s více než 500 obyvateli je bez MŠ a ZŠ s alespoň 1. stupněm nedostatečně obsloužena. V obcích s počtem obyvatel nad 1000 je existence těchto zařízení samozřejmostí.

Celkem jsou ve studovaném území 4 úplné a 5 neúplných základních škol (ZŠ s ročníky jen I. stupně). V obci Březník je ZŠ úplná málotřídní - vícetřídní (konkrétně šestitřídní se čtyřmi třídami na II. stupni a dvěma třídami na I. stupni), všechny ostatní málotřídní ZŠ jsou dvoutřídní a neúplné. Počet samostatných MŠ je 5 a nesamostatných (sloučených se ZŠ) 4, ty se nacházejí v obcích Březník, Hartvíkovice, Kralice, Studenec. Z devíti MŠ jsou trojtřídní pouze v Náměšti, ostatní jsou dvoutřídní kromě jednotřídní MŠ v Hartvíkovicích a Sedleci.

V základních školách studovaného regionu se ve sledovaném období nenacházela žádná speciální třída. Školní kluby se ve studovaném území nevyskytují, pouze školní družiny. Školní družina se nachází téměř při každé ZŠ, pouze ZŠ ve Vícenicích nedisponuje školní družinou. Školní družina pro ZŠ ve Vícenicích je umístěna při MŠ v Sedleci.

V celém řešeném území se nachází jedna Základní umělecká škola (ZUŠ) v Náměšti nad Oslavou. Odloučená pracoviště této ZUŠ poskytující pouze částečnou výuku se nacházejí v Mohelně, Dukovanech a Budišově (obě mimo ORP). Dále je v území zřízeno jedno Středisko volného času (SVČ) a to v Náměšti nad Oslavou. Střediskem volného času je Dům dětí a mládeže (DDM) Radost Náměšť nad Oslavou.

Všechny školy a školská zařízení v regionu jsou zřizovány obcemi, v nichž sídlí.

4.1.2 Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) v platném znění
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (Kontrolní řád), v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení) v platném znění
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní v platném znění

4.1.3 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících

4.1.3.1 Školské koncepce, lokální strategie a strategie v území ORP

Každá základní škola a mateřská škola má zpracovanou školskou koncepci. U škol v řešeném území se jedná buď o Školní vzdělávací program, nebo Plán rozvoje školy. Tyto dokumenty se většinou obsahově liší pouze mírně a v návrzích řešení hlavních problémů se spíše doplňují. Rozdílné problematiky jsou samozřejmě řešeny na úrovni ZŠ a na úrovni MŠ. V koncepcích MŠ jsou řešeny zejména vzdělávací oblasti, jako je biologická oblast (Dítě a jeho tělo), psychologická (Dítě a jeho psychika), interpersonální (Dítě a ten druhý), sociálně-kulturní (Dítě a společnost) a environmentální (Dítě a svět). Zde děti dosahují základních funkčních gramotností (předčtenářská gramotnost, předmatematická gramotnost, přírodovědná gramotnost, sociální gramotnost, informační gramotnost, cizí jazyk a finanční gramotnost). Napříč těmito vzdělávacími oblastmi prochází problematika vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání dětí mimořádně nadaných a vzdělávání dětí s odkladem školní docházky. Většina MŠ má ve své koncepci zakomponováno také řešení problematiky obecného chodu zařízení. Sem kromě Oblasti výchovy a vzdělávání patří např. personální oblast, oblast materiálně technická, oblast hospodářská, oblast spolupráce a oblast prevence úrazů a sociálně-patologických jevů.

Koncepce ZŠ tematicky volně navazují na koncepcce MŠ ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie,

Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce. Cílem výchovných a vzdělávacích strategií je poskytnout žákům možnost volby, motivovat žáky pro celoživotní učení, vést žáky k poznávání schopností, dovedností a vědomostí, dále rozvíjet komunikační schopnosti, zařazovat a využívat skupinové práce a pravidel spolupráce a pěstovat toleranci a vychovávat k respektování názorů druhých. To vše opět protínají témata inkluze.

Koncepcemi disponují i zařízení zabývající se neformálním vzděláváním, kam patří ZUŠ a DDM. Zaměření koncepcí vychází z předmětu činnosti těchto zařízení.

Dalšími strategickými dokumenty, kde je definován rozvoj v oblasti školství a předškolního vzdělávání v řešeném území jsou např. Program rozvoje města Náměšť nad Oslavou¹, Strategický plán rozvoje mikroregionů Náměšťsko a Chvojnice², ale také Strategie CLLD³ pro území MAS Oslavka. Ve všech těchto strategiích jsou řešena zejména témata investiční jak z hlediska infrastruktury, tak i z hlediska studijních pomůcek a vybavení učeben, dále např. problematika dopravní obslužnosti škol a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

4.1.3.2 Strategické dokumenty na úrovni Kraje Vysočina

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina 2016 si klade za cíl specifikovat prioritní cíle a úkoly pro následující období. K nim pak formuluje příslušné úkoly a opatření, která jsou rámcem a ukazatelem pro realizaci konkrétních projektů a podpůrných aktivit. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁴.

Územně analytické podklady (ÚAP) Kraje vysočina jsou územně plánovacím podkladem pro pořízení a aktualizaci zásad územního rozvoje. ÚAP a jejich aktualizace obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území (limity využití území), záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích. Do aktualizací ÚAP Kraje Vysočina je možné nahlédnout na webových stránkách Kraje Vysočina⁵.

Program rozvoje Kraje Vysočina představuje základní dokument regionálního rozvoje na úrovni vyššího územně samosprávného celku. Kraj jej zpracovává v samostatné působnosti na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Program rozvoje Kraje Vysočina je střednědobým dokumentem a délka jeho platnosti je stanovena na období 2015 – 2018. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁶.

Strategie Kraje Vysočina 2020 je zpracována jako střednědobý strategický dokument na léta 2014 - 2020. Cílem tohoto dokumentu je na základě místního rozvojového potenciálu stanovit prioritní rozvojové okruhy do roku 2020 a to především za účelem udržení a posílení

¹ <http://namestnosl.cz/program%2Drozvoje%2Dmesta/d-3076/p1=2932>

² <http://namestnosl.cz/strategie%2Drozvoje%2Dmikroregionu/d-4395/p1=4178>

³ <http://oslavka.cz/scld/>

⁴ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4072723

⁵ <http://www.kr-vysocina.cz/aktualizace-uap-kraje-vysocina-2015/ds-303101/p1=75401>

⁶ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4065070

konkurenceschopnosti Kraje Vysočina s přihlédnutím k principům udržitelného rozvoje. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁷.

Regionální akční plán (RAP) Kraje Vysočina je plánovacím dokumentem Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020. RAP je strategickým dokumentem orgánu Regionální stálé konference (RSK) Kraje Vysočina. Tento orgán má tzv. poradní orgány – pracovní skupiny. Jednou z pracovních skupin je i Pracovní skupina Vzdělávání. Jejimi hlavními úkoly jsou tvorba a koordinace KAP a MAP a činnost tzv. SMART Akcelérátoru. Účelem RSK je na základě RAP doporučit řídicímu orgánu jak zacílit výzvy operačních programů. Dokument RAP je dostupný na webu Kraje Vysočina⁸.

4.1.3.3 Strategické dokumenty na národní úrovni

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015 – 2020 navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr a v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 stanovuje hlavní cíle regionálního vzdělávání, a to zejména: zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání a povinný poslední ročník předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podpora středního odborného školství, přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení vzhledem k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce a kariérní systém a standard profese učitele. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR⁹.

Strategie vzdělávání 2020. Rámcem vzdělávací politiky ČR je Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. Jednotlivé dokumenty rozpracovávají cíle a opatření strategie a tvoří tak strategickou základnu české vzdělávací politiky. Dokument byl projednáván v rámci kulatých stolů a v jednání s experty ve vzdělávací politice. Navazuje na vyhodnocení tzv. „Bílé knihy“ z roku 2001. Je rámcem vzdělávací politiky ČR do roku 2020. Byl schválen usnesením vlády. Na základě zhodnocení současného stavu vzdělávací soustavy stanovuje tři priority: snižovat nerovnosti ve vzdělávání, podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad, odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém. Přesné a podrobné znění dokumentů je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR¹⁰.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 obsahuje opatření na podporu rovných příležitostí a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, včetně prevence a nápravy předčasného ukončení vzdělávání. Dokument dále reflektuje navržené legislativní změny v novele školského zákona. Pro léta 2016 až 2018 se jedná o zavedení podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, zavedení přesné evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, o zpřesnění a sjednocení diagnostiky tak, aby byla žákům s jakýmkoli znevýhodněním či postižením nabídnuta adekvátní podpora v rámci vzdělávacího systému, a také o zavedení nového revizního systému v rámci

⁷ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4052133

⁸ <http://www.kr-vysocina.cz/regionalni-akcni-plan/ds-303271/archiv=0>

⁹ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie/dz-rgs-2015-2020.pdf

¹⁰ <http://www.vzdelavani2020.cz/>

diagnostiky poradenských zařízení. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR¹¹.

Tab. 4: Soulad strategických dokumentů a MAP

Dokument	Soulad	
	Opatření, cíle	Cíle MAP
Program rozvoje Kraje Vysočina	1.3	1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 - 2020	2.A, 2.B, 2.G, 2.H, 2.I	všechny
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 - 2018	B.2, B.3	1.5, 4.1, 4.2

Zdroj: jednotlivé strategické dokumenty, vlastní šetření

4.1.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

4.1.4.1 Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Dotazníkové šetření realizované MŠMT proběhlo v prosinci roku 2015 a účastnily se ho všechny MŠ i ZŠ v řešeném území. Šetření bylo rozděleno pro MŠ a ZŠ zvlášť a dále se šetření členilo na dotazy týkající se infrastruktury a dotazy k vybavení škol. Ke každé otázce se vyjádřilo určité procento respondentů (9 = 100 %). Zde budou zmíněny jen odpovědi, jejichž četnost měla v rámci šetření větší váhu. Celkem bylo sestavovatelem dotazníku identifikováno 6 Hlavních oblastí a 3 Další oblasti potřeb MŠ a ZŠ. Dle uvážení realizačního týmu MAP jsou stěžejní vždy první 3 (řazeno sestupně). V případě MŠ se jedná o rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení, podporu kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí a podporu rozvoje čtenářské pregramotnosti. Jako stěžejní Další oblast bylo identifikováno jazykové vzdělávání. V případě ZŠ byly z Hlavních oblastí prioritizovány rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení, podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, podpora rozvoje matematické gramotnosti a je třeba zmínit i podporu polytechnického vzdělávání. Jako Další oblasti podporované z operačních programů byly prioritizovány jazykové vzdělávání a také ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).

Z výsledného souhrnu odpovědí k MŠ vyplývá, že v letech 2010-2015 bylo realizováno pouze minimum projektů na infrastrukturu a vybavenost mateřských škol (max. 20 %). O to více projektů je naplánováno na období 2016-2018 a 2019-2020. V kapitole infrastruktury se nejvíce projektů naplánovaných na toto období týká ostatních rekonstrukcí, udržovacích prací a modernizace pláště a zateplení budov. Další nejvíce plánované projekty se týkaly nové výstavby nebo přístavby budov, bezbariérových stavebních úprav a rekonstrukcí, stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. V kapitole vybavení je pak do budoucna preferováno pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých

¹¹ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

pregramotností, polytechnických apod. (100 % respondentů). Dále pak nové didaktické pomůcky a na třetí příčce souběžně software pro ICT techniku, vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků, vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností, didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě ZŠ se nejvíce infrastrukturních projektů bude týkat nové výstavby nebo přístavby budov, stavebních úprav a rekonstrukcí kmenových tříd, stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.). Dále se projekty v oblasti infrastruktury budou týkat nejvíce stavebních úprav a rekonstrukcí dílen / cvičných kuchyněk. V neposlední řadě proběhnou i stavební úpravy a rekonstrukce učeben uměleckých předmětů (např. hudebny apod.) a ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.). V kapitole vybavení u ZŠ byl nejpreferovanějším vybavením software pro ICT techniku (100 %). Další nejčastější odpovědi byly kompenzační / speciální pomůcky pro žáky se SVP, vybavení počítačové učebny (stolní počítače), vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností. Dále jako potřeba byly identifikovány nové didaktické pomůcky a vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety). Dvě třetiny respondentů zmínilo vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod., vybavení kmenových tříd, interaktivní tabule a audiovizuální techniku (televize, projektor apod.).

4.1.4.2 Dotazníkové šetření uskutečněné realizačním týmem

Dalším dotazníkovým šetřením v rámci projektu MAP rozvoje vzdělávání bylo doplňující anketní šetření mezi MŠ a ZŠ řešeného území. Toto šetření doplňovalo výsledky šetření z MŠMT v případech, kdy výsledky nebyly příliš jednoznačné, neměly dostatečnou vypovídací hodnotu. Dotazy byly různého charakteru. Tyto dotazníky se týkaly všech ZŠ a MŠ, ale i ZUŠ a DDM v území. Dotazníkové šetření probíhalo jednak prostřednictvím dotazníků, rozeslaných e-mailem, dále formou přímého oslovení jednotlivých subjektů (zhruba 50% a 50%). Návratnost byla 100%. V případě MŠ na dotaz zda je kapacita zařízení dostatečná, většina subjektů odpověděla, že ano, v opačném případě uváděli, že podíl nepřijatých dětí je 3-5 %. Z dotazníku vyplynulo, že v letech 2016-2020 se plánované výstavby a rekonstrukce budou týkat zejména bezbariérovosti a polytechnického vzdělávání, dále také zintenzivnění spolupráce s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky. MŠ také plánují pořídit vybavení heren ve školách, vybavení knihoven a zlepšení připojení k internetu. Dále MŠ ve větší míře plánují ukázky práce s dětmi pro rodiče, dny otevřených dveří a celkově podporují zviditelnění činnosti MŠ pro veřejnost. V oblasti inkluze se plánuje zvýšit bezbariérovost MŠ a podporovat děti se SVP formou účasti v nadřámcových aktivitách. Většina MŠ plánuje zlepšení komunikace s rodiči v oblasti matematické pregmatnosti.

Z hlediska infrastruktury ZŠ nejvíce plánují stavební úpravy a rekonstrukce dílen a cvičných kuchyněk. Z pohledu vybavení se očekává pořízení vybavení kmenových tříd a uměleckých učeben. V oblasti matematické gramotnosti ZŠ plánují pravidelné informování a zlepšení

komunikace s rodiči spolu s realizací mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti (doučování, kroužky, projektové dny, ...). Hlavní překážkou v této oblasti je pro ZŠ nízká časová dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku. V oblasti polytechnického vzdělávání ZŠ chtějí přednostně disponovat dostatečným technickým a materiálním zabezpečením a hlavní překážkou je, že pedagogický sbor nemá potřebné aktuální znalosti a dovednosti v této oblasti. V oblasti inkluze je plánováno vzdělávání pedagogů tak, aby mohli pružně reagovat na potřeby žáků se SVP (hendikepovaných i nadaných). Hlavními překážkami v oblasti inkluze je v ZŠ nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik, ale i technická nemožnost bezbariérových úprav školy. Další překážkou ve zkvalitnění výuky je nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity.

V oblasti jazykové gramotnosti ZŠ plánují zlepšení zejména tak, že škola bude podporovat rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (budou stanoveny konkrétní cíle), škola bude podporovat jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků, škola bude vytvářet dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.), ve škole budou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.), nebo že škola bude informovat a spolupracovat v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.). Jako největší překážku v této oblasti školy opět vnímají nízkou časovou dotaci mimo výuku. V oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků ZŠ plánuje zlepšení tím způsobem, že pedagogové budou využívat možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod., dále pedagogové budou využívat mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod. Největšími překážkami v této oblasti jsou neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.) a nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí.

4.1.5 Charakteristika školství v řešeném území

Ve sledovaném období byl vždy stejný počet MŠ i ZŠ. Pouze se měnil počet obyvatel v obcích se školami a školskými zařízeními. Počet MŠ, ZŠ jen 1. stupně a tedy i sloučených organizací je největší v kategorii obcí 500-999 obyvatel, kterých je v SO ORP pět. Školy a školská zařízení se vyskytují pouze v obcích s 200 a více obyvateli a v obcích s 500 a více obyvateli se vyskytují vždy. Tyto údaje potvrzují logiku umístění jednotlivých škol a školských zařízení. Kdy většinou, pro zřizovatele i veřejnost, nemá smysl existence školy a školského zařízení v obci s méně než 200 obyvateli. MŠ a ZŠ speciální/se speciálními třídami a střední školy se v území nenacházejí.

4.1.5.1 Předškolní vzdělávání

V rámci správního obvodu Náměšť nad Oslavou jako obce s rozšířenou působností, který se skládá z 27 obcí, působí třetina v roli zřizovatele mateřské školy. Obce zřizují mateřskou školu buď jako samostatnou příspěvkovou organizaci, nebo je mateřská škola součástí školy základní. Nejvíce mateřských škol zřizuje město Náměšť nad Oslavou, a to 2 samostatné subjekty. Mateřská škola Náměšť nad Oslavou Husova se dále podle výkonových výkazů dělí na 2 různé objekty, a to na odloučená pracoviště Husova a E. F. Buriana. Charakter území nevyžaduje jinou formu předškolního vzdělávání a rané péče než je MŠ.

- Vývoj počtu MŠ v řešeném území

V řešeném území se nachází celkem 9 MŠ, tento počet je již několik let neměnný. U všech MŠ je zřizovatelem obec. Všechny MŠ jsou běžného typu, žádná MŠ není MŠ speciální. Celkem 5 MŠ je zřizováno samostatně, zbylé 4 MŠ jsou součástí ZŠ.

Tab. 5: Charakteristika MŠ

Název obce	Zřizovatel	Forma	Speciální
Březník	obec	sloučená se ZŠ	ne
Hartvíkovice	obec	sloučená se ZŠ	ne
Kralice n. O.	obec	sloučená se ZŠ	ne
Mohelno	obec	samostatná	ne
Náměšť n. O.	obec	samostatná	ne
Náměšť n. O.	obec	samostatná	ne
Sedlec	obec	samostatná	ne
Studenec	obec	sloučená se ZŠ	ne
Sudice	obec	samostatná	ne

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

- Vývoj počtu dětí v MŠ

Celkový počet běžných tříd ve sledovaném období v mateřských školách v celém řešeném území byl vždy stejný a to celkem 20 tříd. V řešeném území se v MŠ nenachází žádná speciální třída. Celkový počet dětí se ve sledovaném období příliš neměnil, jedná se o rozdíly v řádech jednotek. Tudíž nelze říci, že by se jednalo o zásadní změnu v počtu dětí MŠ za předpokladu, že tato změna byla v rámci ORP rovnoměrně rozložena. Mezi lety 2014 – 2016 vzrostl počet neuspokojených žádostí o umístění dětí do MŠ, kterým převážně z kapacitních důvodů nemohlo být vyhověno. Tento nárůst neuspokojených žádostí byl z 18 na 30. Průměrně to tedy v roce 2016 znamená 3,33 neuspokojených žádostí na jednu MŠ, zde se ovšem nejedná o rovnoměrné rozložení v regionu.

Celková kapacita všech MŠ v řešeném území je dle Rejstříku škol a školských zařízení 459 dětí. Tato kapacita se od roku 2013 nijak nezměnila. Reálná kapacita je pak 454 dětí v MŠ v celém ORP. Rozdíl mezi obsazeností a reálnou kapacitou všech MŠ byl v roce 2016 celkem 25 dětí. Důvodem situace, kdy je reálná kapacita vyšší než počet dětí a přesto existuje určitý počet neuspokojených žádostí o umístění do MŠ, může být nepravidelné rozmístění těchto disparit v prostoru celého SO ORP. Jedinou MŠ, která v řešeném území do budoucna plánuje navýšení kapacit je MŠ Mohelno. Ovšem pouze za předpokladu vypsání relevantních výzev z IROP.

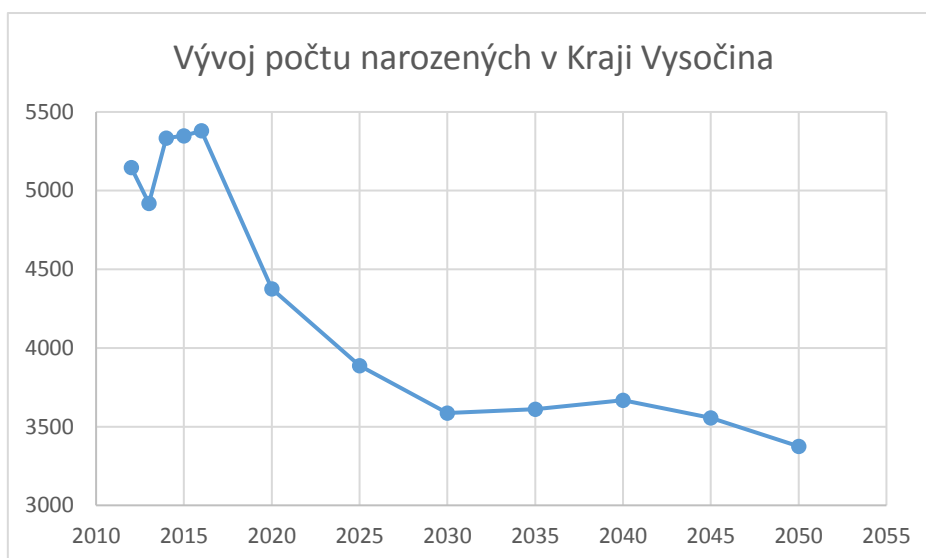
Tab. 6: Vývoj počtu tříd a dětí v MŠ

Celkem ORP	2014	2015	2016
počet běžných tříd	20	20	20
počet speciálních tříd	0	0	0
počet dětí	425	418	429
počet dětí se ZP	0	3	5
z toho autisté	0	2	3
žádosti, jimž nebylo vyhověno	18	19	30

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku
Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Z tabulky 6 je patrné, že ve sledovaných letech rostl počet dětí se zdravotním postižením. V roce 2014 v MŠ řešeného území nebylo žádné dítě se zdravotním postižením. V roce 2015 se počet těchto dětí navýšil na 3 a v roce 2016 na 5. Z celkem 5 dětí se zdravotním postižením v roce 2016 byly 3 děti s poruchou autistického spektra.

Dle prognózy Kraje Vysočina bude mít vývoj počtu narozených dětí v budoucnu klesající tendenci. Tato tendence by měla započít mezi lety 2017 – 2019. Časový posun je zhruba 2-4 roky mezi narozením a nástupem do MŠ. V řešeném území klesající tendence zřejmě začala rokem 2013, kdy bylo ve všech MŠ celkem 437 dětí. Jedná se o dlouhodobý trend, kdy malé výkyvy mezi jednotlivými lety nebudou hrát větší roli. Prognózovanou tendenci v rámci kraje lze vztáhnout (s drobnými rozdíly) i na menší územní celky jako je právě řešené území.

Graf 1: Prognóza vývoje narozených v Kraji Vysočina

Zdroj: ČSÚ, 2014

Při pohledu do grafu 1 je patrné, že úbytek počtu narozených v rámci kraje bude poměrně velký a náhlý. V rozpětí 15 let (2015 - 2030) by mělo dojít k celkovému úbytku o 33% narozených. Poté by měl být trend již vyrovnaný. Důležité také bude, kde se tento pokles projeví nejvíce. Zda v menších obcích, nebo naopak v Náměšti nad Oslavou. Předpokladem však je, že v obcích. Z komentáře a grafu vyplývá, že do budoucna není nutné navýšovat kapacity MŠ v řešeném území, přetlak je nejspíše pouze odrazem současné situace a v budoucnu může být spíše problém kapacity MŠ naplnit. Je však nutné být k výsledkům prognózy tolerantní, protože je vytvořena na základě více vnějších a vnitřních demografických, ekonomických a společenských faktorů, které mohou být v čase velmi proměnlivé.

▪ Vývoj počtu pracovníků v MŠ

Ve sledovaném období stoupal počet fyzických osob zaměstnaných v MŠ z původních 37 osob v roce 2014 na současných 41 osob v roce 2016. Počet učitelů byl neměnný (37) a z toho učitelů bez kvalifikace také (1). Z toho vyplývá, že rostl pouze počet asistentů pedagogů na současné 4 osoby. To je dáno změnou legislativy v problematice inkluze a umístěním v MŠ dětí, jejichž zdravotní stav vyžaduje péči asistenta pedagoga. V MŠ v řešeném území není jako učitel, nebo asistent pedagoga zaměstnán žádný muž, vždy se jedná o ženy. Z pohledu do tabulky 7 je patrné, že při přepočtu na plné úvazky v kategorii učitelů se tento ukazatel měnil jen minimálně a to v rozmezí hodnot 33,30 až 35,30 úvazků celkem v MŠ v řešeném území. Minimálně se měnila i hodnota přepočtu na plné úvazky v kategorii nepedagogů. Z hlediska přepočtu na plný úvazek je těchto nejvíce v současné době, celkem 49,39 úvazků. Oproti roku 2015 vzrostla tato hodnota téměř o 5 úvazků. Podíl nekvalifikovaných na celkovém počtu pedagogických pracovníků je minimální a to 2,7%.

Tab. 7: Vývoj počtu pracovníků v MŠ

2014				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	37,00	0,00	0,00	37,00
plné úvazky	35,30	0,00	11,62	46,92
z toho ženy	35,30	0,00	0,00	35,30
z toho bez kvalifikace	1,00	0,00	0,00	1,00
2015				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	37,00	1,00	0,00	38,00
plné úvazky	33,30	0,50	11,16	44,96
z toho ženy	33,30	0,00	0,00	33,30
z toho bez kvalifikace	1,00	0,00	0,00	1,00
2016				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	37,00	4,00	0,00	41,00
plné úvazky	34,90	2,50	11,99	49,39
z toho ženy	34,90	0,00	0,00	34,90
z toho bez kvalifikace	1,00	0,00	0,00	1,00

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

▪ Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ

Z dostupných zdrojů je možné určit vybavení MŠ počítači a ostatními ICT prvky. Z pohledu vybavenosti MŠ počítači a ICT prvky (tab. 8) je v průběhu sledovaného období vidět určitý posun téměř ve všech kategoriích. Tento posun značí rostoucí úroveň multimediálního vzdělávání již od útlého věku a také může představovat kvalitativní změnu v běžném provozu a vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ.

Tab. 8: Vývoj počtu ICT vybavení

Počítač (z toho přístupný dětem)	2014	2015	2016
stolní	20 (9)	x (8)	x (9)
notebook/netbook	3 (0)	x (2)	x (4)
tablet/phablet	0	x (2)	x (2)
wi-fi	1	3	3
multimediální učebna	0	1	1

x – neuvedeno

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

V území se v kategorii součástí souvisejících s pohybovou aktivitou nacházejí hřiště a tělocvičny, nikoliv bazény. Děti každé MŠ mají k dispozici zahradu, nebo dvorek, kde jsou umístěny hrací prvky, nebo alespoň pískoviště. Dále každá MŠ má k dispozici vnitřní vytápěný prostor, kde je možné provádět pohybové aktivity, popř. k tomuto účelu slouží tělocvična ZŠ, pokud je MŠ její součástí.

V Náměšti n. O. se nachází jedna školní jídelna (ŠJ) a dvě školní jídelny – výdejny (ŠJ-V). Výdejna se dále nachází v MŠ Sudice, kam jsou rozváženy obědy ze ŠJ Kralice n. O. V Mohelně má MŠ jídelnu samostatně. Společná jídelna také funguje při MŠ Sedlec společně pro MŠ Sedlec a ZŠ Vícenice. Samostatná jídelna (pouze ŠJ) je při MŠ a ZŠ v Hartvíkovicích, Kralicích n. O. a Studenci. V obci Březník je jak ŠJ, tak i ŠJ-V, obě jsou využívány MŠ i ZŠ. Celkem je v řešeném území 13 ŠJ a ŠJ-V s kapacitou 1422 osob, ŠJ a ŠJ-V pouze pro MŠ pak mají kapacitu celkem 505 osob. Všechny školní jídelny, jako všechny školy a jiná školská zařízení, jsou ve studovaném regionu zřizovány obcemi. Celkový počet strážníků (děti, žáci) byl v roce 2014 celkem 774 (z toho 424 dětí z MŠ), v roce 2015 celkem 806 (z toho 418 dětí z MŠ) a v roce 2016 celkem 807 (z toho 428 dětí z MŠ). Z toho je patrné, že téměř 100% dětí, které navštěvují MŠ se i v jídelně, nebo výdejně MŠ stravují. V celkem třinácti jídelnách, nebo výdejnách pracuje v roce 2016 v celém území 33 zaměstnanců s 19,10 úvazky, z toho je 15 kuchařů s 11,70 úvazky.

Pokud je MŠ sloučená se ZŠ, pak MŠ vždy využívá prostor (výhod) tohoto sloučení. V případě, že je MŠ samostatnou organizací, je její součástí vždy pouze jídelna, nebo výdejna. Ostatní součásti se u MŠ v řešeném území nevyskytují.

Z místního šetření v řešeném území vyplynulo, že nejvíce požadovanými neinvestičními potřebami MŠ jsou výdaje na hračky a pomůcky a výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Do budoucna by mělo být vyhověno požadavkům na prostředky nutné k DVPP v rámci projektů OP VVV. Mezi hlavní investiční potřeby napříč všemi MŠ v řešeném území patří stavební úpravy budov včetně tvorby projektu, vybavení heren, školních zahrad a školních jídelen, vybavení interaktivní technikou včetně softwaru. Tyto potřeby jsou podrobněji popsány v kapitole Strategický rámec tohoto dokumentu. K zajištění uspokojení infrastrukturních potřeb byla v minulosti vyhlášena výzva z IROP. Tato výzva byla bohužel nastavena pro MŠ v řešeném území nevhodně z důvodu nutnosti navyšování kapacit jako podmínky pro úspěch ve výzvě. Další výzva týkající se infrastruktury MŠ měla být vyhlášena

počátkem roku 2017, avšak z důvodu přetlaku kvalitních žádostí z výzvy předchozí tato vyhlášena nebyla. Tudiž v současné době nedochází k podpoře uspokojení infrastrukturních potřeb MŠ a jejich zřizovatelů v SO ORP Náměšť nad Oslavou.

Je nutné zmínit, že v obci Krokočín je zřízena tzv. Dětská skupina, jejímž zřizovatelem je obec. Dětská skupina je alternativní službou péče o předškolní děti již od jednoho roku. Dětskou skupinu v obci Krokočín navštěvuje 6 dětí, z nichž 5 dětí je z Krokočina a 1 dítě ze sousední obce Hluboké. O děti pečuje 1 učitelka. Dětskou skupinu děti navštěvují dopoledne, odpoledne, nebo celý den. Fungování dětských skupin upravuje zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Tento zákon upravuje podmínky, za nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině a podmínky pro získání oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Výhody dětské skupiny:

- Dětské skupiny umožňují lépe sladit péči o rodinu s pracovními povinnostmi
- Služba je určena pro děti již od jednoho roku
- Dětské skupiny poskytují péči v menších skupinkách dětí a mohou vycházet vstříc individuálním potřebám dětí
- Poskytovatelem je zpracován plán výchovy a péče
- Dětské skupiny mohou flexibilně reagovat na potřeby rodičů, např. otevírací dobou
- Pečující osoby mají stanovené široké spektrum odborného vzdělání z oblasti sociální, zdravotní a pedagogické
- Dětské skupiny fungují na neziskové bázi
- Za každé dítě navštěvující dětskou skupinu je možno uplatnit slevu na dani ve výši maximálně minimální mzdy za rok

4.1.5.2 Základní vzdělávání

V daném území je třetina obcí, které naplňují roli zřizovatele v souladu se zákonem o obcích a školským zákonem. Ve studovaném území se nachází celkem 9 ZŠ, tento počet je dlouhodobě neměnný, z toho 4 úplné a 5 neúplných základních škol (ZŠ s ročníky jen I. stupně). Dvě základní školy se nacházejí ve městě Náměšť nad Oslavou, ostatní v okolních obcích. Základní školy jsou v řešeném území rozmístěny rovnoměrně.

- Vývoj počtu ZŠ v řešeném území

Všechny ZŠ jsou běžného typu, žádná ZŠ není ZŠ speciální. Z tab. 9 je patrné, že celkem 5 ZŠ je zřizováno samostatně, zbylé 4 ZŠ jsou sloučené s MŠ. V žádné ZŠ v řešeném území není zřízena speciální třída, všechny třídy jsou běžného charakteru. Z celkových 9 ZŠ pouze 3 nejsou málotřídní a zároveň jsou úplné (2x Náměšť n. O., Mohelno). V obci Březník je ZŠ úplná

málotřídní - vícetřídní (konkrétně šestitřídní se čtyřmi třídami na II. stupni a dvěma třídami na I. stupni), všechny ostatní málotřídní ZŠ jsou dvoutřídní a neúplné.

Tab. 9: Charakteristika ZŠ

Název obce	Zřizovatel	Forma	Speciální
Březník	obec	sloučená se ZŠ	ne
Hartvíkovice	obec	sloučená se ZŠ	ne
Kralice n. O.	obec	sloučená se ZŠ	ne
Mohelno	obec	samostatná	ne
Náměšť n. O.	obec	samostatná	ne
Náměšť n. O.	obec	samostatná	ne
Rapotice	obec	samostatná	ne
Studenec	obec	sloučená se ZŠ	ne
Vícenice	obec	samostatná	ne

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

▪ Vývoj počtu žáků v ZŠ

Celkový počet žáků ZŠ v řešeném území je číselně zaznamenaný v tabulce 10. Z hodnot v tabulce 10 vyplývá, že celkový počet žáků v průběhu sledovaných let mírně vzrostl, za dva roky celkem o 42 žáků v devíti ZŠ. Celkově tedy základní školy ve studovaném území v září roku 2016 navštěvovalo 1010 žáků. Ve sledovaném období 2014-2016 vzrostl počet žáků nejvíce v ZŠ Březník (18 žáků) a ZŠ Komenského (17 žáků), naopak největší pokles byl zaznamenan v ZŠ Husova (12 žáků). V ostatních ZŠ se počet žáků nijak výrazně neměnil. Počet žáků 1010 byl rozdělen do 56 tříd v roce 2016. Počet tříd se ve sledovaném období výrazně nezměnil. Všechny třídy byly třídami běžnými ve kterých byli integrováni i žáci se zdravotním postižením. Počet těchto žáků byl v roce 2016 celkem 76 a od roku 2014 mírně vzrostl ve spojitosti s růstem celkového počtu žáků.

Tab. 10: Vývoj počtu tříd a žáků v ZŠ

Celkem ORP	2014	2015	2016
počet běžných tříd	55	54	56
počet speciálních tříd	0	0	0
počet žáků	968	1005	1010
počet žáků se ZP	65	79	76

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

V roce 2013 byla kapacita všech ZŠ v území 1781 žáků, v roce 2016 už jen 1542 žáků. Tato změna může být způsobena změnou výpočtu vhodné kapacity budov, přísnějšími požadavky ze strany legislativy, nebo zhoršením technického stavu místností určených pro výuku a tím i nutnosti ponížení kapacit. Nicméně tento pokles neměl v rámci ORP téměř žádný dopad na umístování žáků ve školách a to z toho důvodu, že kapacity základních škol nejsou zdaleka plně obsazené. S kapacitou 1542 žáků a celkovým počtem žáků 1010 v roce 2016 činí celková obsazenost ZŠ v řešeném území 65 %. Prognóza vývoje počtu ZŠ v území souvisí s počtem dětí v MŠ a to tak, že povinná školní docházka by měla být zahájena v 6. až 7. roce života dítěte. Data, ze kterých se vychází v případě prognózy počtu žáků v ZŠ řešeného regionu, jsou téměř tatáž data, ze kterých se vycházelo v případě prognózy počtu dětí MŠ. To z toho důvodu, že je zdrojem stejná prognóza počtu obyvatel Kraje Vysočina s tím rozdílem, že prognóza počtu žáků bude cca o 0,2%o nižší z důvodu úmrtnosti v této věkové skupině. Tento rozdíl je však zanedbatelný. Prognózu vývoje počtu žáků v MŠ řešeného území v budoucích letech je tedy možné téměř beze zbytku vztáhnout i na prognózu vývoje počtu žáků v ZŠ včetně grafického znázornění vývoje v grafu 1. V současnosti nelze říci, zda se budou kapacity ZŠ i nadále snižovat.

▪ Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Počet fyzických osob zaměstnaných v základních školách v regionu stoupl z 95 v roce 2014 na 111 osob v roce 2016. Z toho do řad učitelů přibylo celkem 10 fyzických osob. Rozdíl ve sledovaném období byl v přepočtu na plné úvazky, kdy v roce 2014 byla tato hodnota téměř totožná s počtem fyzických osob, kdežto v roce 2016 byla hodnota přepočtu na plné úvazky cca o 8 celých úvazků nižší. Z pohledu do tab. 11 vyplývá, že je to způsobeno nárůstem počtu úvazků v kategorii asistentů pedagoga. Tato situace je nejspíše zapříčiněna zavedením procesu inkluzivního vzdělávání do praxe.

Tab. 11: Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

2014				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	88,00	7,00	0,00	95,00
plné úvazky	74,90	3,30	18,22	96,42
z toho ženy	62,30	0,00	0,00	62,30
z toho bez kvalifikace	4,80	0,00	0,00	4,80
z toho výchovní poradci (fyzické osoby)	4,00	0,00	0,00	4,00
2015				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	88,00	10,00	0,00	98,00

plné úvazky	75,50	5,50	17,72	98,72
z toho ženy	63,90	0,00	0,00	63,90
z toho bez kvalifikace	2,10	0,00	0,00	2,10
z toho výchovní poradci (fyzické osoby)	4,00	0,00	0,00	4,00
2016				
Kategorie	Učitelé	Asistenti pedagoga	Nepedagogové	Celkem
fyzické osoby	98,00	13,00	0,00	111,00
plné úvazky	77,40	8,50	17,21	103,11
z toho ženy	65,40	0,00	0,00	65,40
z toho bez kvalifikace	5,50	0,00	0,00	5,50
z toho výchovní poradci (fyzické osoby)	6,00	0,00	0,00	6,00

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku
Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Dále je patrné, že v učitelských sborech ZŠ dle úvazků v řešeném regionu převažují ženy a to téměř z 85 %. Ze zdrojových dat pro ZŠ vyplývá, že v území byli v letech 2014 a 2015 celkem 4 výchovní poradci, z toho 3 ženy, v roce 2016 bylo výchovných poradců 6, z toho 4 ženy. Dále dle zdrojových statistik byly na pozici Metodik informačních a komunikačních technologií v letech 2014 a 2015 celkem 3 osoby, z toho 2 ženy a v roce 2016 celkem 5 osob, z toho 3 ženy. Počet úvazků zaměstnaných osob bez kvalifikace se pohyboval na nízkých hodnotách. Celkové procento nekvalifikovaných pracovníků činí 8 %. Počet fyzických osob v kategorii výchovných poradců se ve sledovaném období zvýšil na celkový počet 6 osob v roce 2016.

- Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

Počet žáků, kteří úspěšně ukončili základní školní docházku, se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 74 až 94 žáků. Z toho bylo vždy zhruba 45 % dívek. V případě několika žáků se jednalo o předčasné ukončení školní docházky a to v 8. ročníku. Vždy se jednalo maximálně o 3 žáky v celém řešeném území (viz tab. 12). Žádný z žáků ve sledovaném období neukončil školní docházku dříve než v 8. ročníku. Předpokládaným důvodem pro předčasné ukončení docházky několika málo žáků v 8. ročníku je neuspokojivý školní prospěch. V roce 2014 tři žáci přestoupili na nižší stupeň gymnázia, z toho dva žáci z 5. ročníku a jeden žák ze 7. ročníku. V roce 2015 přestoupili na nižší stupeň gymnázia dva žáci – jeden z 5. a jeden ze 7. ročníku. V roce 2016 na gymnázium ze ZŠ v ORP Náměšť nad Oslavou nepřestoupil žádný žák.

Tab. 12: Vývoj počtu absolventů a přestup žáků ZŠ

2014	Celkem	Z toho dívky	2015	Celkem	Z toho dívky	2016	Celkem	Z toho dívky
Absolventi								
v 8. ročník	3	0	v 8. ročník	1	0	v 8. ročník	2	1
v 9. ročník	85	37	v 9. ročník	74	34	v 9. ročník	94	39
Přechod na gymnázium								
z 5. ročníku	2	0	z 5. ročníku	1	1	z 5. ročníku	0	0
ze 7. ročníku	1	0	ze 7. ročníku	1	0	ze 7. ročníku	0	0

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

- Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ včetně jejich součástí

Ve studovaném území se v devíti ZŠ nachází celkem 7 školních jídelen a 3 výdejny, kam se jídlo vozí ze školních jídelen. Výdejny jsou v obcích Rapotice, Březník a Náměšť n. O., v ostatních obcích se ZŠ jsou pouze jídelny. Počet jídelen a výdejen se za poslední 3 roky nezměnil. Z tab. 13 je patrné, že je v současnosti celkem 14 oddělení školní družiny.

Tab. 13: Přehled zařízení, která jsou součástí ZŠ a jejich vývoj

Součásti ZŠ	2014	2015	2016
jídelna	7	7	7
výdejna	3	3	3
školní družina (počet oddělení)	13	14	14
školní klub	0	0	0
hřiště a tělocvičny	13	13	13

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Z dostupných zdrojů bylo zjištěno, že v roce 2007 bylo zřízeno pouze 8 oddělení školní družiny a v roce 2012 celkem 11 těchto oddělení. Školní kluby v zájmovém regionu zřízeny nejsou. Hřiště a tělocvičen, které jsou součástí ZŠ je v řešeném SO ORP celkem 13 a jejich počet se dlouhodobě nemění.

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že ve sledovaném období se počet celkových strážníků ve všech jídelnách a výdejnách zvýšil. Vzhledem k tomu, že počet strážníků z MŠ a počet stravovaných pracovníků škol se navýšil jen mírně, byl největší nárůst zaznamenán v kategorii ostatních pravidelně stravovaných. Tento nárůst činí celkem 80 osob v rozmezí jednoho roku. Důvodem zvýšení počtu osob této kategorie jsou jistě výhody školního stravování, jako je

stravování v místě bydliště a přijatelná cena. Lze předpokládat, že hlavní cílovou skupinou v této kategorii jsou senioři.

Tab. 14: Rozbor a vývoj školního stravování

Zařízení	2014	2015	2016
jídlna	7	7	7
výdejna	3	3	3
strávnicki celkem	774	806	807
z toho MŠ	424	418	428
ostatní pravidelně stravování	175	255	254
z toho pracovníci škol	117	120	135

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku
Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Data pro počty zaměstnanců zařízení školního stravování jsou dostupná pouze aktuální, v minulosti tato statistika nebyla sledována. Ve školním roce 2016/2017 bylo ve školních jídelnách a výdejnách zaměstnáno celkem 30 osob s celkovými úvazky 19,3. Z toho byla polovina kuchařů s úvazky 11,7 a jeden technický pracovník s pracovním úvazkem 0,2.

Tab. 15: Počet zaměstnanců zařízení školního stravování v roce 2016

2016	Fyzické osoby	Plné úvazky
celkem	30	19,3
z toho kuchaři	15	11,7
techničtí pracovníci	1	0,2

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

V řešeném území se nacházejí pouze běžná oddělení školních družin, družiny pro žáky se ZP v regionu zřízeny nejsou. Nicméně tato běžná oddělení školních družin navštěvují i žáci se ZP. Jejich počet se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 10 až 18 žáků. Jak je již uvedeno výše, počet oddělení školních družin stoupl z 8 v roce 2007 na současných 14. Tento růst je zdůvodněn zvýšením poptávky rodičů žáků navštěvujících 1. stupeň ZŠ po umístění žáka do družiny po výuce. Celkový počet účastníků školních družin je v roce 2016 celkem 377 žáků, což značí nárůst o celkem 24 žáků v průběhu dvou let. Všichni tito účastníci navštěvují 1. stupeň ZŠ. Z toho vyplývá, že z celkového počtu 626 žáků, kteří navštěvují 1. stupeň ZŠ v regionu zároveň 60 % z nich v roce 2016 navštěvuje i školní družinu. Sledovaná je i statistika účastníků zájmových útvarů, jejichž počet se pohybuje vždy okolo 60 žáků v celkem 5-6 zájmových útvarech. Ve školních družinách působilo ve sledovaném období 15-16 vychovatelů z toho drtivá většina žen s 9,2 pracovními úvazky.

Tab. 16: Rozbor a vývoj školních družin

Charakteristika	2014	2015	2016
oddělení	13	14	14
z toho pro žáky se ZP	0	0	0
účastníci	353	375	377
z toho z 2. stupně	0	0	0
z toho žáci se ZP	10	18	14
účastníci činnosti zájmových útvarů	58	60	56
vychovatelé			
fyzické osoby	16	16	15
z toho ženy	16	15	14
plné úvazky	8,9	9,3	9,5

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

V území se v kategorii součástí souvisejících s pohybovou aktivitou nacházejí hřiště a tělocvičny. Žáci ZŠ Březník a ZŠ Studenec navštěvují tělocvičnu a hřiště místní TJ Sokol, ZŠ Vícenice pak pouze hřiště, tělocvičnu má ZŠ vlastní. Ostatní ZŠ mají tělocvičnu i hřiště vlastní pokud hřištěm disponují. Celkem se v devíti ZŠ řešeného území nachází 13 tělocvičen a hřišť. V budoucna je naplánovaná výstavba sportovního sálu při ZŠ Komenského v Náměšti nad Oslavou.

4.1.5.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V řešeném regionu se nachází jedna základní umělecká škola (ZUŠ) v Náměšti nad Oslavou, jejímž zřizovatelem je Město Náměšť nad Oslavou. Pod tuto ZUŠ spadá ještě odloučené pracoviště při ZŠ v Mohelně a mimo řešený region i odloučené pracoviště v Dukovanech a Budišově. V ZUŠ v Náměšti n. O. pracovalo v roce 2013 celkem 23 fyzických osob s 13,7 úvazky. Celkový počet žáků ZUŠ ve sledovaném období vzrostl ze 432 na 474, což může značit mírný vzestup zájmu o základní umělecké vzdělání v regionu.

Tab. 17: Rozbor a vývoj základního uměleckého vzdělávání

Kategorie	Celkem	Taneční	Výtvarný	Literárně dramatický	Hudební s výukou
2014					
celkem	432	85	109	0	238
z toho dívky	298	79	66	0	153
přípravné studium	42	14	11	0	17
2015					
celkem	468	92	120	0	256
z toho dívky	317	85	67	0	165
přípravné studium	51	13	12	0	26
2016					
celkem	474	90	135	0	249
z toho dívky	329	83	79	0	167
přípravné studium	45	16	7	0	22

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Celkem se tedy základního uměleckého vzdělání účastní 47 % všech žáků ZŠ v ORP v roce 2016. Nicméně se jedná o přibližný podíl, protože žáci navštěvující ZŠ v regionu mohou navštěvovat ZUŠ mimo region a naopak. Z tohoto počtu žáků je celkem 69 % dívek. Z tab. 17 plyne, že se v ZUŠ vyučují obory taneční (účast 19 %), výtvarné (účast 28 %) a hudební s výukou (účast 53 %). Obory hudební s výukou jsou dále rozdělené na formu výuky kolektivní a individuální skupinovou, která převažuje. V ZUŠ je možné se také zúčastnit tzv. přípravného studia, které je rozděleno do dvou ročníků a účastní se ho děti předškolního věku. Počet těchto dětí se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 42-51 dětí z toho se jich nejvíc účastnilo oborů hudebních s výukou.

4.1.5.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V řešeném území se nachází pouze jedno zařízení, které tematicky patří do kategorie neformálního a zájmového vzdělávání a tím je Dům Děti a Mládeže Radost Náměšť nad Oslavou, jehož zřizovatelem je Město Náměšť nad Oslavou. Ve sledovaném období vždy rostl počet nabízených zájmových útvarů i počet účastníků v nich jak je patrné z tab. 18. Z celkového počtu účastníků 1456 v roce 2016 bylo 11 % dětí, 71 % žáků ZŠ, 2 % studentů a 16 % ostatních účastníků. V předešlých letech bylo zastoupení těchto skupin obdobné. Všechny tyto osoby se zájmových útvarů účastnili pod vedením pedagogických pracovníků, jejichž počet se ve sledovaných letech pohyboval v rozmezí 59-71, z toho se vždy jednalo o 4 pedagogické pracovníky interní s celkovým úvazkem 3,8, zbylí pedagogičtí pracovníci byli pracovníky externími.

Tab. 18: Rozbor a vývoj pravidelných činností v DDM Radost

2014	Počet	2015	Počet	2016	Počet
zájmové útvary	116	zájmové útvary	121	zájmové útvary	125
účastníci	1379	účastníci	1385	účastníci	1456
v tom:		v tom:		v tom:	
děti	191	děti	188	děti	163
žáci	966	žáci	950	žáci	1033
studenti	38	studenti	45	studenti	34
ostatní	184	ostatní	202	ostatní	226
ped. pracovníci	59	ped. pracovníci	71	ped. pracovníci	70
z toho interní	4	z toho interní	4	z toho interní	4
plné úvazky	3,8	plné úvazky	3,8	plné úvazky	3,8

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

V DDM Radost jsou dle zdrojových dat kromě pravidelných činností zajišťovány i činnosti příležitostné, další a činnost táborová (viz tab. 19). Akcí, které patří mezi příležitostné činnosti, se ve sledovaném období konalo 159-172 s průměrným počtem cca 14 000 účastníků. Z těchto akcí se jich 25 % konalo o víkendech. Celkový počet účastníků příležitostných činností poklesl ve sledovaném období o 1091 osob. Další činnosti jsou dále rozčleněny. Počet účastníků osvětové a informační činnosti ve sledovaném období klesal stejně jako počet účastníků činností spontánních. Naopak vzrostl počet účastníků individuálních činností a činností ostatních. Celkově pak došlo k poklesu počtu účastníků dalších činností ve sledovaných letech z 3032 osob (2014) na 2650 osob (2016).

Tab. 19: Rozbor a vývoj jiných než pravidelných činností v DDM Radost

2014		2015		2016	
Příležitostná činnost					
akce	172	akce	159	akce	163
z toho So a Ne	37	z toho So a Ne	47	z toho So a Ne	42
účastníci	14485	účastníci	14214	účastníci	13394
Další činnost (účastníci)					
osvětová a informační	249	osvětová a informační	239	osvětová a informační	215
individuální	30	individuální	28	individuální	65
spontánní	2520	spontánní	2310	spontánní	2110
ostatní	233	ostatní	226	ostatní	260
Táborová činnost					
akce	16	akce	15	akce	12
účastníci	510	účastníci	421	účastníci	389

Data jsou platná vždy k 30.9. daného roku

Zdroj: Výkazy OSŠ MěÚ Náměšť n. O.

Celkem bylo v letech 2014-2016 pořádáno 12-16 akcí, které patřily do táborové činnosti a účastnilo se jich 389-510 účastníků s tím, že i v případě těchto činností došlo k poklesu účastníků. K neformálnímu vzdělávání dětí a mládeže přispívají také knihovny, které jsou zřízeny v 25 z celkových 27 obcí a např. i informační centrum v Náměšti nad Oslavou.

4.1.6 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Studované území se vyznačuje vysokou vyjíždkou do zaměstnání a škol. Vysoká vyjíždka žáků do škol je způsobena absencí středních škol v území. Vyjíždka a dojíždka žáků ZŠ ve studovaném území se odvíjí od umístění ZŠ, umístění bydliště žáka a počtu žáků. Průměrná dojíždka do ZŠ v celém řešeném území činila 34 % v roce 2014. Tento podíl souvisí s demografickou skladbou, venkovským charakterem, velikostí obcí, přítomností a kvalitou ZŠ a vzdáleností z jednotlivých obcí do ZŠ. Výběr školy je pak většinou odvislý od vzdálenosti školy, kvality dopravního spojení a kvality školy. Podíl dojíždějících se v jednotlivých ZŠ liší. Největší podíl dojíždějících je do ZŠ Březník, dále nadprůměrný podíl dojíždějících je do ZŠ Rapotice a Mohelno. Tyto nadprůměrné podíly jsou dány jednak demografickou skladbou „zdrojových“ obcí, jejich velikostí, vzdáleností od ZŠ, počtem těchto obcí v okolí ZŠ a také odlehlostí ZŠ od další nejbližší ZŠ. Největší počet žáků dojíždí do škol z přilehlých obcí. Tyto počty se pohybují v rozmezí 15-27 žáků a těmi obcemi jsou Ocmanice, Jinošov, Naloučany, Vícenice (všechny do ZŠ v Náměšti), Kralice n. O. (ZŠ Březník), Kladeruby n. O. a Senorady (obě ZŠ Mohelno).

4.1.7 Sociální situace

Charakter řešeného území je převážně venkovský pouze s jedním městem s počtem obyvatel okolo 5000 osob. Vzhledem k tomu, že se v území nenachází žádné větší město je i úměrný výskyt sociálně patologických jevů, který může být právě ve městech vyšší. Jedná se o jevy jako nezaměstnanost, chudoba, vysoká rozvodovost a především společensky nebezpečné jevy (např. poruchy chování, násilí, vandalismus, terorismus, šikana, kriminalita, rasismus, drogové závislosti, alkoholismus, prostituce, pornografie, gamblerství). Samozřejmě v dnešní době globální společnosti se tyto jevy vyskytují i zde, jen ne v takové míře jako v místech s vyšší koncentrací obyvatelstva.

- Výskyt sociálně vyloučené lokality

V roce 2015 vznikl v České republice projekt s názvem *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*. Tento projekt měl za hlavní cíl identifikovat a popsat sociálně vyloučené lokality a porovnat jejich stav s rokem 2006, kdy se realizovalo první velké mapování a byla vytvořena první mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR. Dále bylo cílem vyhodnotit vývoj situace a změny v rozmístění vyloučených lokalit proti stavu zachycenému původní analýzou s ohledem na aktuální či očekávaný vznik nových lokalit a identifikovat faktory vedoucí ke vzniku, přesunu či zániku vyloučených lokalit. Veškeré informace o projektu jsou dostupné na: <https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index.html>. Studované území není územím se sociálně vyloučenou lokalitou (SVL) a tak patří mezi 25 % SO ORP bez vyloučené lokality. Z mapy SVL je patrné, že některé SO ORP v ČR mají na svém území i více než jednu SVL, zejména SO ORP krajů Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Středočeského a Moravskoslezského. S výskytem SVL v ORP roste i výskyt sociálně patologických jevů.

- Sociální služby

Ve studovaném území sídlí několik zařízení sociálních služeb. Patří sem Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, Pečovatelská služba Města Náměšť nad Oslavou, Dům s pečovatelskou službou Kralice n. O. a Dům s pečovatelskou službou Mohelno. Jako Domov pro osoby se zdravotním postižením je klasifikován Domov bez zámku, který také sídlí v Náměšti nad Oslavou. V tomto zařízení nedávno došlo k transformaci sociálních služeb. Transformace je změna velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí. Domov bez zámku dále poskytuje služby jako je chráněné bydlení, odlehčovací služby, denní stacionáře a sociálně terapeutické dílny. Zařízení funguje na několika adresách v Náměšti i okolí. Svoje pobočky má Domov bez zámku i mimo domovský SO ORP a to v Rouchovanech (SO ORP Třebíč) a Velké Bíteši (SO ORP Velké Meziříčí), služby těchto poboček však nezasahují na území studovaného regionu. Naopak se mimo zájmové území nachází mnoho zařízení sociálních služeb, které ale v tomto území reálně působí. Konkrétně se jedná o SO ORP Třebíč. Protože častým zřizovatelem sociálních služeb bývá kraj, je přesah těchto služeb ohraničen v rámci Kraje Vysočina. Jednou z těchto služeb je i nízkoprahové denní centrum, které zajišťuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Jedná se o občanské sdružení STŘED, o. s., které sídlí v Třebíči.

4.1.8 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)

Ukončení základní školní docházky je předpokladem pro středoškolské vzdělávání. V řešeném území se nacházejí pouze mateřské a základní školy. Střední školství je v celém regionu zastoupeno pouze detašovaným pracovištěm výuky středního odborného učiliště, které spadá pod Hotelovou školu Třebíč. Vyšší odborné a vysoké školy se v regionu vůbec nevyskytují. Současným problémem regionu i problémem do budoucna není však jen malá nabídka škol, ale i následné uplatnění absolventů. Tento problém byl dříve spojen s poměrně vysokou nezaměstnaností a nízkou diverzifikací ekonomických činností. Z tohoto důvodu dochází k migraci obyvatelstva ze studovaného regionu. Tito, zejména mladí dospělí, stále více opouštějí kvůli zaměstnání venkov a migrují do měst. Důvodů proč k této migraci vzdělaného obyvatelstva dochází, je více. Většinou jde o kombinaci nepříznivého vývoje sociálních i ekonomických faktorů jako je malá nabídka pracovních příležitostí v místě bydliště a časová náročnost vyjížděky do zaměstnání. Problematika návaznosti na dokončené základní vzdělávání a problematika zaměstnanosti je dobře patrná z příkladu vyjížděky do zaměstnání a středních a vysokých škol.

Ze SLDB 2011 vyplývá, že ze studovaného regionu vyjíždí denně za prací a do škol 30 % celkového obyvatelstva, což je o 3 % více než v celé ČR. Vyjížděka do škol pak byla o 4 % vyšší, než v rámci ČR. Školní vyjížděka regionu je vyšší z důvodu nedostatečného institucionálního zajištění zařízeními středního a vysokého školství v regionu, což značí i kategorie školní vyjížděky mimo obec, která je o více než 15 % vyšší než u vyšších administrativních celků (okres, kraj, ČR). Vyjížděka do zaměstnání v rámci okresu (myšleno do jiné obce okresu) je nižší než krajská hodnota, ale stále téměř o 9 % vyšší než průměr ČR. Vyjížděka do zaměstnání v rámci ČR, tedy do jiného kraje, je ve studovaném regionu vyšší o více než 15 % v porovnání s vyššími územními celky.

Převažující část vyjížděky do zaměstnání a škol je vyjížděka vně studovaného regionu. Nejdůležitější funkční vazby má region s Brnem a Třebíčí. Třebíč jako bývalým okresním městem a poměrně blízkým centrem a s Brnem jako centrem mezoregionu a také jako sídlem s historickými vazbami a kvalitním dopravním spojením. Z Náměště do Třebíče a do Brna je veřejné dopravní spojení zajištěno každých 30 minut. Hlavními cíli vyjížděky pro studenty středních škol je Brno a Třebíč, pro studenty vysokých škol je pak nejbližší Brno a Jihlava. Ovšem vazba regionu s Brnem je nesrovnatelně větší oproti vazbě s krajským městem Jihlavou. Významnými cíli vyjížděky do zaměstnání pro region je opět Brno a Třebíč a dále Velká Bíteš a Dukovany s významným zaměstnavatelem ČEZ JE Dukovany. Vnitřní vyjížděka do zaměstnání (i vnější dojížděka) je největší do Náměště n. O. a Sedlece, kde se nachází Letecká základna.

4.2 Specifická část analýzy

4.2.1 Témata MAP v řešeném území

Témata MAP ve studovaném regionu SO ORP Náměšť nad Oslavou byla vyprofilována na základě dokumentu *Postupy zpracování místních akčních plánů* vydaného řídicím orgánem a na základě diskuse aktérů v území. Témata řešená v projektu se dělí na 3 typy opatření: Povinná opatření, doporučená opatření, průřezová a volitelná opatření. Povinná opatření jsou striktně dána výše zmíněným dokumentem a jedná se o **Předškolní vzdělávání a péči: dostupnost - inkluze – kvalita, Čtenářskou a matematickou gramotnost a Inkluzivní vzdělávání a podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem**. Tato opatření jsou společná pro všechny realizátory projektu MAP v celé České republice. Z celkem 3 nabízených doporučených opatření byla v řešeném území vybrána dvě opatření a to **Rozvoj podnikavosti dětí a žáků** a **Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání**. Z nabízených doporučených opatření nebylo na základě hlasování řídicího výboru projektu vybráno téma Kariérového poradenství v základních školách. Toto opatření nebylo vybráno z důvodu malého zájmu, který byl zjištěn dotazníkovým šetřením MŠMT ČR v prosinci roku 2015.

Opět na základě nabídky témat z výše uvedeného dokumentu, na základě výsledků zmíněného dotazníkového šetření i šetření, které proběhlo jako vlastní iniciativa realizačního týmu projektu, bylo zvoleno 5 průřezových a volitelných opatření a to **Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků, Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka, Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků** a **Investice do rozvoje kapacit ZŠ**. Všechna tato průřezová a volitelná opatření byla odsouhlasena řídicím výborem projektu. Z nabízených témat byla tedy vybrána téměř všechna témata kromě Aktivit souvisejících se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR.

4.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území

Klíčová témata, která vzešla z dotazníkového šetření MŠMT, jsou řešena v podkapitole 3.1.4.1. Kromě těchto témat je řešeno i téma inkluze (povinné opatření), které je v případě řešeného území (na základě výsledků dotazníkového šetření z MŠMT) konkretizováno na využívání speciálních pomůcek i kompenzačních pomůcek pedagogy, dále tvorbu systému podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) a v neposlední řadě bezbariérovost školy (vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – to je společné jak pro MŠ, tak ZŠ. Pro ZŠ bude dále v tématu inkluze řešeno podtéma poskytování výuky českého jazyka pro cizince, pokud o to v budoucnu bude ze strany škol zájem. Podrobněji je tato problematika řešena v kapitole 4.3.

4.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza dotčených skupin je blíže specifikována v tabulce 20. Z této tabulky je patrné, že jednotlivé dotčené skupiny mají různý potenciál v oblasti vzdělávání, který pramení z jejich funkce v celém schématu. Tyto dotčené skupiny jsou mezi sebou provázány různě silnými

vazbami. Společným cílem všech skupin je kvalitní vzdělávání dětí a žáků ve školách pro zlepšení konkurenceschopnosti na trhu práce v budoucnu. Očekáváním jednotlivých skupin je uspokojení jejich požadavků a potřeb od kvality výuky a zázemí, přes vzdělávání pedagogických pracovníků až po celkovou informovanost a možnost diskuse a zapojení se do celého procesu v oblasti vzdělávání. Způsob zapojení vždy souvisí s charakterem dotčené skupiny a většinou se jedná o členství v řídicích orgánech, pracovních skupinách, nebo jinou formu zapojení a podpory. Způsob komunikace je dán způsobem zapojení do oblasti vzdělávání. Od formální i neformální diskuse, přes webové stránky organizací po periodika.

Tab. 20: Analýza dotčených skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání	Způsob zapojení	Způsob komunikace
Rodiče dětí a žáků	Kvalita výuky a zázemí	Přes zástupce skupiny v ŘV	Dialog, zpětná vazba zástupců skupiny v ŘV
Ředitelé škol	Saturace potřeb škol	Přes zástupce skupiny v ŘV, PS	Diskuse, webové stránky
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Kvalitní zázemí	Přes školní parlamenty, rodiče, učitele	Diskuse s rodiči, učiteli
Pedagogové a další zaměstnanci	Kvalitní zázemí, možnost vzdělávání	Přes zástupce skupiny v PS	Diskuse, webové stránky
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Dostatečný počet žáků ZŠ, kapacity MŠ	Přes zástupce skupiny v ŘV	Komunikace s řediteli škol, mezi zřizovateli navzájem, diskuse, web
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Saturace potřeb žáků jinde	Přes zástupce skupiny v ŘV	Komunikace s řediteli škol, mezi zřizovateli navzájem, diskuse, web
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, MAS, ...)	Uspokojení "klientů", kulturní akce, zajištění dojížděky, vzájemné vazby	Přes zástupce skupiny v ŘV	Dialog, zpětná vazba zájemců, webové stránky
MAP v ORP (řídicí výbor, pracovní skupiny, realizační tým)	Diskuse na všech úrovních, výstupy požadavků škol, spolupráce, tvorba MAP	Řízení a organizace projektu,	Diskuse, spolupráce, webové stránky
Kraj Vysočina, zástupce KAP	Propojení s územím MAP, předání povinných výstupů	Diskuse, účast na setkáních, členství v ŘV	Formální i neformální
Vzdělávací organizace (NIDV, Vysočina Education)	Předávání zkušeností (služeb) do území	Metodická podpora, organizace seminářů	Formální i neformální
Široká veřejnost	Kvalitní informovanost	Přes zástupce skupiny v ŘV, PS	Weby města NnO, MAS, mikroregionů, Náměštské listy

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části a konzultací

4.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Jako nejdůležitější byla hodnocena rizika s výsledným součinem (V) vyšším než 10. Hlavním rizikem (viz tab. 21) je nepříznivý demografický vývoj, tedy nedostatek žáků nyní i v budoucnu. Tato situace může být do budoucna závažnější s přihlédnutím k charakteru studovaného regionu, zejména jeho perifernosti a celkovému demografickému stárnutí obyvatelstva v řešeném území i mimo něj. Základním předpokladem pro eliminaci dopadu tohoto rizika jsou opatření k zajištění motivace rodičů, aby co nejvíce dětí a žáků navštěvovalo MŠ a ZŠ v řešeném regionu. Dalším rizikem je změna legislativy, která může způsobit např. zpřísnění hygienických předpisů, čímž by mohlo dojít k nuceným stavebním úpravám vnitřního vybavení škol a tím k nadbytečným (a zbytečným) investicím. Opatřením k řešení situace může být změna legislativy, která by byla citlivá k jednotlivým odchylkám a respektovala opravdové potřeby škol.

Tab. 21: Analýza rizik

Riziko	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D	Návrh Opatření	Vlastník rizika
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	Dotace z MŠMT	Zřizovatel
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	Dotační tituly na stav budov a vybavení	Zřizovatel
Nedostatek financí na platy	2	4	8	Změna rozpočtu	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	2	3	6	Kompenzace kvalitní dopravní obslužností	Obce v území
Nedostatek dětí/ příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	5	4	20	Řešení hlubších demografických příčin	Obce v území
Rušení dopravních spojů zajišťujících dopravu dětí	3	3	9	Školní autobusy (např. v kombinaci s rozvozem jiných veřejných potřeb - pošta, obědy, ...)	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí spolupracovat	2	4	8	Dialog všech obcí ORP	Obce v území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	2	4	Úprava normativů	Obce v území

Riziko	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D	Návrh Opatření	Vlastník rizika
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	4	4	16	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obce v území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	2	4	8	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obce v území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	4	4	16	Vhodné dotační tituly na stav budov	Zřizovatel
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	Vhodné dotační tituly na vybavení, včasné řešení	Zřizovatel
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	Vnější zásah	Zřizovatel
Nízká kvalita výuky	2	4	9	Možnost do vzdělávání se pedagogů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	2	4	Zvýšení celkové prestiže školy	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	3	6	Motivační stimuly	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části a konzultací

Ve většině obcí se ZŠ nebo MŠ probíhají průběžně rekonstrukce budov a vybavení. Zásadním problémem jsou finance a možným řešením vznik dotačních titulů určených přímo na realizaci a rekonstrukci budov, než aby byly tyto nákladné akce hrazeny z jiných fondů. S tím souvisí i další riziko nedostatku financí na běžný provoz a opravy. S rizikem nedostatečného financování rekonstrukcí budov a investic do infrastruktury a vybavení souvisí i riziko špatného technického stavu budov ZŠ a MŠ v území. Řešením je totéž opatření jako v předchozích případech.

4.3 Východiska pro strategickou část

4.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Vymezení problémových oblastí probíhalo na základě sběru dat a vyhodnocení dotazníkového šetření z MŠMT ČR a vlastního dotazníkového šetření spolu s výsledky diskuse a hlasování řídicího výboru projektu MAP rozvoje vzdělávání. Bylo vymezeno celkem 10 problémových oblastí, které jsou uvedeny v tabulce 22 a jejichž pořadí není závazné.

Tab. 22: Vymezení problémových oblastí

Pořadí	Vybrané problémové oblasti
1.	Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost - inkluze - kvalita
2.	Čtenářská a matematická gramotnost
3.	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
4.	Rozvoj podnikavosti dětí a žáků
5.	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
6.	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
7.	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
8.	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
9.	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
10.	Investice do rozvoje kapacit ZŠ

Zdroj: dotazníková šetření a hlasování ŘV

4.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Prioritní oblasti rozvoje jsou vybraná průřezová témata generovaná nejen z dotazníkového šetření, ale jsou také stanovena s přihlédnutím k individuálním požadavkům ředitelů jednotlivých škol a ostatních aktérů. Z hlediska výchovně vzdělávacího procesu se jedná o oblasti, ve kterých děti a žáci škol řešeného území v obecném měřítku nejsou tak úspěšní, nebo oblasti, které mají v řešeném regionu nižší úroveň kvality vzdělávání, ať už z pohledu infrastrukturního vybavení, nebo kompetencí pedagogů, atp. Konkrétně se jedná o nižší úroveň čtenářské gramotnosti, ale i jazykového vzdělávání. Stále se nedaří příliš získávat žáky pro obory technické i řemeslné. Dále je třeba rozvíjet kompetence žáků v oblasti přírodních věd a digitálních dovedností. Rozvoj spolupráce je třeba neustále prohlubovat, i když spolupráce v řešeném území funguje na vysoké úrovni.

Tab. 23: Vymezení prioritních oblastí

Pořadí	Vybrané prioritní oblasti
1.	Čtenářská a matematická gramotnost, jazykové vzdělávání, vzdělávání a podpora pedagogů, rozvoj spolupráce
2.	Investiční záměry
3.	Polytechnické a řemeslné vzdělávání, přírodní vědy, rozvoj digitálních kompetencí
4.	Inkluzivní vzdělávání

Zdroj: dotazníková šetření a hlasování ŘV

Samostatnou pozornost zaslouží děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. V posledních letech se počet těchto dětí a žáků v našich školách zvyšuje, mimo jiné vlivem pokročilé diagnostiky zdravotních problémů. Proti této skupině stojí skupina dětí a žáků nadaných, kteří mohou být rovněž ohroženi pocitem neúspěchu. Pro řešení problematiky obou těchto skupin je zde prioritní oblast Inkluzivní vzdělávání. I když je v této podkapitole jako poslední uvedena prioritní oblast Investiční záměry, jedná se o jednu z hlavních oblastí, která řeší problém investic zejména do infrastruktury školních budov a vybavení. Tato prioritní oblast bude v budoucnu zaměřena na získávání finančních prostředků na opravy a rekonstrukce budov ze všech dostupných zdrojů.

Na vymezení prioritních oblastí navazuje vytvoření SWOT-3 analýzy za každou prioritní oblast a je základem pro zpracování strategického rámce projektu.

4.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

SWOT analýza vzdělávání řešeného regionu vzešla z výsledků dotazníkového šetření MŠMT ČR, doplňujícího dotazníkového šetření, které proběhlo v území. Dále na základě zjištění vyplývajících z analytické části a diskuse a brainstormingu v pracovních skupinách. Všechny tyto aktivity se účastnili zástupci mateřských škol, základních škol a zástupci základní umělecké školy a domu dětí a mládeže. Jednání pracovních skupin se zúčastnili také členové realizačního týmu coby organizátoři jednání a dále i zástupce příspěvkové organizace Vysočina Education, která v území zajišťuje vzdělávací semináře. SWOT analýza je koncipována jako SWOT-3 analýza. Za každou prioritní oblast jsou uvedeny 3 silné a 3 slabé stránky, 3 příležitosti a 3 hrozby.

Obecně mezi silné stránky řešených prioritních oblastí patří hlavně podpora zřizovatelů a jejich spolupráce se školami, celkově vysoká úroveň spolupráce mezi pedagogy a školami. Mezi silné stránky dále patří kvalitní personální podpora ve skupině pedagogů, jejich dobrá úroveň vzdělanosti a v neposlední řadě také vysoká úroveň motivace pro osobní rozvoj. V některých případech je na dobré úrovni i materiální základna a poměrně dobrá úroveň vybavení a dostatek prostor pro realizaci investičních záměrů.

Z tabulek 24 - 27 je patrné, že celkově slabými stránkami vzdělávání v řešeném regionu jsou nedostatečné kapacity, zejména pak školních družin a stáří budov. Ve většině oblastí jsou

slabými stránkami personální zajištění a vzdělání pedagogů, nedostatek kvalitních lektorů a jejich cena a časová náročnost aktivit.

Mezi příležitostmi prioritních oblastí lze obecně zařadit všechny typy dotačních zdrojů a jejich využívání včetně tzv. „šablon“ (Podpora škol formou zjednodušeného vykazování) a jiných zdrojů příjmů, projekty ve vzdělávání a velká poptávka po polytechnických, řemeslných, přírodovědných a digitálních kompetencích. Jako další příležitosti byly identifikovány vzájemná spolupráce škol, mimo jiné i formou předávání zkušeností, a Další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Hrozbami pro vzdělávání v řešeném území jsou vysoké počty žáků ve třídách základních škol a dětí v mateřských školách. Tato situace by se však do budoucna mohla úplně změnit vlivem nepříznivého demografického vývoje, pak bude problém přesně opačný. Tak jako jsou zmiňovány jako příležitosti potenciální zdroje financování, tak na druhé straně je jako hrozba identifikován nedostatek finančních prostředků a jejich neúspěšné čerpání. Z hlediska spolupráce může být nevýhodou absence středních škol v řešeném regionu. V případě inkluzivního vzdělávání bylo jako hrozba vydiskutováno opomíjení nadaných žáků, nesouhlas rodičů s inkluzivním vzděláváním a vysoké počty žáků ve třídě.

Velkou nevýhodou realizace projektu je jeho etapizace z pohledu načasování. Tedy, že nejdříve vznikl strategický rámec MAP s vazbou na infrastrukturní výzvy z IROP a až poté vznikala analytická část. V každém strategickém dokumentu by měla být posloupnost přesně opačná, tedy že strategická část (strategický rámec) vzniká na základě SWOT analýzy, která je výsledkem analytické části.

Tab. 24: Čtenářská a matematická gramotnost, jazykové vzdělávání, vzdělávání a podpora pedagogů, rozvoj spolupráce

Silné stránky	Slabé stránky
Vzdělanost - osobní rozvoj	Nedostatek kvalitních lektorů a jejich cena
Proškolený pedagogický sbor (čtenářská gramotnost)	Nízká úroveň ČG a MG žáků v ČR
Dostatečná materiální základna	Nedostatek prostor
Příležitosti	Hrozby
„Šablony“	Vysoké počty žáků ve třídě
Projekty ve vzdělávání	Vysoké počty dětí v MŠ
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	Nepříznivá prognóza demografického vývoje

Zdroj: Pracovní skupiny

Tab. 25: Investiční záměry

Silné stránky	Slabé stránky
Podpora obce - zřizovatele	Zastaralá budova
Prostory pro realizaci záměru	Nedostatečná kapacita školních družin
Snaha o zachování MŠ v jednotlivých obcích	Nedostatečná kapacita obecně
Příležitosti	Hrozby
Využití dotačních zdrojů	Nedostatek finančních prostředků zřizovatele
Vzájemná spolupráce škol (memoranda)	Počet žáků
Místní akční plán	Omezující legislativa Krajského Úřadu v případě kapacit školních družin

Zdroj: Pracovní skupiny

Tab. 26: Polytechnické a řemeslné vzdělávání, přírodní vědy, rozvoj digitálních kompetencí

Silné stránky	Slabé stránky
Invence ze strany pedagogů	Nedostatečné prostory a vybavení
Poměrně dobré vybavení	Personální zajištění
Vysoká úroveň motivace	Časová náročnost
Příležitosti	Hrozby
Využití dotačních zdrojů	Nedostatek finančních prostředků
Příklady dobré praxe	Nízká úspěšnost při čerpání dotací
Vysoká poptávka po kompetencích	Absence středního školství v regionu

Zdroj: Pracovní skupiny

Tab. 27: Inkluzivní vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
Kvalitní personální podpora (zkušení pedagogové a asistenti)	Vzdělání pedagogů v oblasti
Vzájemné předávání zkušeností mezi aktéry	Zaměření pozornosti na slabší žáky/děti
Absence sociálně vyloučené lokality	Prostory pro individuální vzdělávání
Příležitosti	Hrozby
Finanční prostředky na pomůcky	Opomíjení nadaných žáků
Finanční prostředky učitelům (asistentům)	Nesouhlas rodičů
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	Vysoké počty žáků ve třídě

Zdroj: Pracovní skupiny